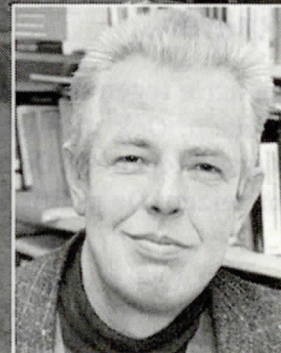
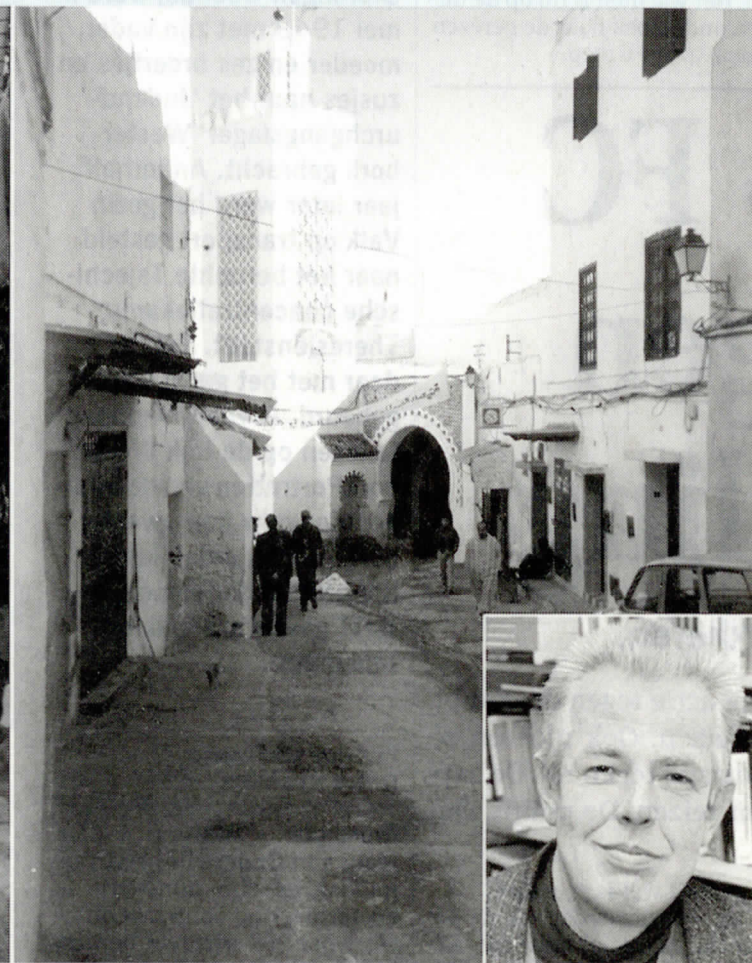

Jonker Ripperda nam geheim mee in graf

De Groninger Stichting Johan Willem Ripperda heeft contact gelegd met de Marokkaanse ambassadeur in ons land. Historicus Sytze van der Veen – voor de stichting druk bezig met een boek over Ripperda ("meer dan 250 pagina's en over een jaar gereed") – wil op die manier bewerkstelligen dat hij toegang krijgt tot de doorgaans hermetisch afgesloten archieven in de moskee in de Marokkaanse stad Tetuan, waar de roemruchte Groningse jonker Johan Willem Ripperda (1680 – 1737) uit Oldehove zijn laatste jaren doorbracht en onder zeer armelijke en enigszins mysterieuze omstandigheden stierf.

Van der Veen ontdekte ruim twee jaar geleden het graf van Ripperda in het stadstuinje van de familie Chakhtir in Tetuan en weet uit gesprekken met lokale historici dat de kerkelijke archieven van de grote moskee in de binnenstad van Tetuan méér gegevens over Ripperda moeten bevatten. Tot nu toe is hij er niet in geslaagd toegang tot de archieven te krijgen. Via ambassadeur Nouridine Benomar Alami – die al contact heeft gehad met penningmeester Frits Bolt van de Stichting Johan Willem Ripperda – zou dat dan wel moeten lukken.

Bovendien wil het stichtingsbestuur en Van der Veen de eerste voorzichtige pogingen doen om via de ambassadeur of desnoods via de Marokkaanse koning Mohammed een discussie op gang te krijgen over de wenselijkheid de overblijfselen van de jonker over te brengen naar Groningen, waar hij dan bijgezet zou kunnen worden in de kerk van Oldehove waar vrijwel

In de Marokkaanse stad Tetuan bevindt zich het graf van Johan Willem Ripperda. Links de tuin in de oude binnenstad met – onder doorgeschoten onkruid en tuinafval – het naamloze graf van de Groninger jonker. Rechts de moskee in de directe nabijheid waar Sytze van der Veen (inzet) de komende maanden het nog onbekende archief wil doornemen. "Daar moet veel meer over Ripperda's laatste jaren te vinden zijn."

alle familieleden van Ripperda bijgezet zijn. Over dat aspect heeft Van der Veen al gesprekken gevoerd met de enige twee nog levende, rechtstreekse Ripperda-nabestaanden in Denemarken en Spanje.

"Er zijn die laatste jaren in Tetuan vreemde dingen gebeurd", vertelt Sytze van der Veen tijdens het gesprek in de Groninger Archieven. Hij doet er research voor het boek dat drie periodes in het avontuurlijke leven van Ripperda ("met recht de hoogst-gestegen Groninger aller tijden") zal beschrijven: Ripperda in Groningen, Ripperda in Spanje – waar hij het tot onderkoning bracht – en Ripperda in Marokko. Volgende maand is die eerste periode gereed.

"Over enkele maanden ga ik voor een periode van drie maanden naar Madrid om daar in de archieven te gaan spitten. Dan wil ik meteen de toegang kunnen krijgen tot de archieven in Tetuan en ga ik ook nog naar Londen waar nog het nodige moet zijn in de British Library en het archief van Buitenlandse Zaken. Ook in Engeland heeft Ripperda immers de meest vreemde capriolen uitgehaald. Hij groeide daar in korte tijd uit tot een omstreden society-figuur."

De kerkelijke archieven in de moskee van Tetuan moeten hem in elk geval duidelijkheid verschaffen over die laatste jaren van Ripperda. Van der Veen: "Ik heb tot nu toe kunnen achterhalen dat de jonker eerst

in een soort stadspaleis heeft gewoond, maar dat hij na een machtswisseling onder de nieuwe sultan in ongenade moet zijn gevallen. Al zijn fraaie bezittingen moest Ripperda één week voor zijn dood afstaan en hij eindigde zijn leven in een armoedig huisje op een steenworp afstand van de moskee. En dan wil ik natuurlijk het fijne weten van zijn dood. Is hij alsnog omgebracht – zoals verschillende versies willen – of is hij een natuurlijke dood gestorven."

Intussen is de Groninger toneelgroep Waark volop bezig met het aantrekken van acteurs en actrices voor het theatraal-historische project dat in het kader van de Ripperda-manifestaties zal worden uitgevoerd.

Leven en theater liepen bij Ripperda door elkaar. Hij was een geboren acteur en de wereld was zijn schouwtoneel. Met de expositie loopt het een stuk moeizamer, maar ook die is opgenomen in de doelstelling van de Stichting Johan Willem Ripperda. Het is de bedoeling dat de stichting binnenkort contacten legt met de Spaanse ambassade in ons land en de Nederlandse ambassade in Spanje. "Er is een recent ingesteld fonds dat het mogelijk maakt dat Nederlandse historici in Spanje en Spaanse historici in Nederland aan onderzoek kunnen doen", vertelt Sytze van der Veen. "Misschien dat zoiets de moeilijke toegang tot de Marokkaanse archieven kan vergemakkelijken."